

NALAZIŠTA TROPSKE VRSTE *ELEUSINE INDICA* GAERTN. U FLORI JUGOSLAVIJE

With Summary in English

NEVENKA HODAK

(Iz Botaničkog instituta Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu)

Početkom kolovoza 1955 god. sabrala sam na dva nalazišta u Kotoru, i to u dnu luke uz glavnu cestu koja vodi prema području Muo i u neposrednoj blizini hotela Slavija, jednogodišnju travu *Eleusine indica* Gaertn. U jeseni iste godine našla sam tu biljku i u području Kaldanija kod Umaga, a prof. S. H o r v a t i ć sabrao je ovu zanimljivu vrstu u području grada Pirana. Na sva tri navedena mjesta biljka se nalazi u sastavu ruderalne vegetacije. Sastav te vegetacije može se prikazati s ove dvije fitocenološke snimke.

Snimka I. odnosi se na cca 80 m² veliku sastojinu, koja se nalazi u neposrednoj blizini niske obale mora, obrasle halofilnom vegetacijom vrste *Salicornia fruticosa*. 3. IX. 1955., područje Kaldanija kod Umaga.

Snimka II. odnosi se na cca 10 m² veliku sastojinu, razvijenu u kutu jedne sporedne ulice u Piranu. 4. IX. 1955.

Broj snimke (Number of the record:)	I	II	Broj snimke (Number of the record:)	I	II
<i>Eleusine indica</i>	+3	1.2	<i>Setaria viridis</i>	+1	.
<i>Portulaca oleracea</i>	+1	+1	<i>Solanum lycopersicum</i>	+1	.
<i>Datura stramonium</i>	+1	+1	<i>Scolymus hispanicus</i>	+1	.
<i>Cynodon dactylon</i>	1.2	1.3	<i>Rumex pulcher</i>	+1	.
<i>Sonchus oleraceus</i>	+1	+1	<i>Malva silvestris</i>	+1	.
<i>Amarantus retroflexus</i>	3.2	.	<i>Plantago media</i>	+1	.
<i>Amarantus albus</i>	+1	.	<i>Digitaria sanguinalis</i>	2.2
<i>Chenopodium album</i>	2.2	.	<i>Parietaria ramiflora</i>	+3	.
<i>Polygonum aviculare</i>	+2	.	<i>Foeniculum vulgare</i>	+1	.
<i>Polygonum persicaria</i>	+1	.	<i>Amarantus viridis</i>	+2	.
<i>Diplotaxis tenuifolia</i>	+1	.	<i>Hordeum murinum</i>	+1	.
<i>Echinochloa crus galli</i>	+2	.	<i>Rubia peregrina</i>	+1	.
<i>Avena barbata</i>	+1	.	<i>Pirus amygdaliformis</i>	+1	.
<i>Setaria verticillata</i>	+1	.			

U dnu luke Kотора uz glavnu cestu, koja vodi prema području Muo, našla sam 6. VIII. 1955. travu *Eleusine indica* zajedno s vrstama *Paspalum distichum* ssp. *paspalodes*, *Plantago lanceolata*, *Verbena officinalis*, *Trifolium resupinatum*, *Trifolium fragiferum*, *Trifolium repens*, *Roripa austriaca*, *Mentha pulegium*, *Lolium perenne*, *Polygonum aviculare*, *Portulaca oleracea*, *Hordeum maritimum*, *Cynodon dactylon*, *Taraxacum officinale*, *Rumex pulcher*, *Centaurea calcitrapa*, *Lotus corniculatus* ssp. *tenuis* i dr. U sastojini sličnog sastava s *Paspalum distichum* ssp. *paspalodes* našla sam *E. i.* na drugom nalazištu u Kotoru, u blizini hotela Slavija.

Smatram da su navedeni nalazi ove tropske biljke zanimljivi, utoliko više, što ona po svojoj prilici dosada nije bila poznata u flori naše zemlje.

Pospichal (1897: 52) spominju vrstu samo uzgred za »Campo Marzio, Trst«, dok veću pažnju posvećuje srodnoj vrsti *Eleusine coracana* Gaertn. Pisac ističe da potonja potječe iz područja rijeke Nila, odakle je unesena očito s egipatskim žitnim sjemenjem, te navodi da je rasprostranjena u donjem Friulu, a naročito obilno u »Borgo S. Valentino«, gdje u pojedinim dvorištima pokriva čitave površine. — Ascherson i Graebner (1898 — 1902:90) ističu da je *Eleusine indica* Gaertn. rasprostranjena kao korovna i ruderalna vrsta u tropskim i suptropskim zonama čitave zemlje, dok je u srednjoj Evropi poznata tek kao rijetka, adventivna biljka. Spomenuti autori navode kao rijetka nalazišta biljke Belgiju, Hannover, Hamburg, Berlin, Mannheim, Württemberg itd., pa se iz toga popisa može razabrati da su našim istarskim lokalitetima najbliža na pr. Verona i Trst. Po mišljenju Aschersona i Graebnera vjerojatno je da se prije spomenuti lokalitet Pospichala »Borgo S. Valentino« odnosi na vrstu *Eleusine indica* Gaertn. (ili, što je manje vjerojatno, na *E. tristachya*), a ne na srodnika *E. coracana*. — Hegi (1906: 265) navodi kao rijetku adventivnu biljku srednje Evrope samo našoj svojiti srodnu vrstu *Eleusine tristachya* Kunth, dok Bonnier ne bilježi niti jednu vrstu roda za područje Francuske, Švicarske i Belgije. — Fiori (1923—1925: 114) bilježi više nalazišta vrste *E. indica* u Italiji (Venecija, Lombardija, Pijemont, Toskana, Salerno i dr.), a za neke prije spomenute lokalitete koje citiraju Ascherson i Graebner kao i Pospichal (Trst, »Borgo S. Valentino« u donjem Friulu) navodi vrstu *E. coracana* Gaertn. — Fritsch (1922: 685) označuje rasprostranjenost vrste *E. indica* za područje »Küstenland«; budući da se u tom području, kako ga shvaća Fritsch, nalazi Trst s dijelovima Friula, vjerojatno je, da se navod Fritscha odnosi na podatke iz naprijed citirane literature (Ascherson A. und Graebner P. 1898—1902; Pospichal E. 1897.). Od ostalih istraživača naše zemlje odnosno Balkanskog poluotoka navodi biljku samo Hayek (1933: 360), i to kao adventivnu u Makedoniji. Budući da u ostaloj, meni pristupačnoj, literaturi nisam našla navode biljke za našu zemlju, smatram vjerojatnim, da se navod Hayeka odnosi na dio Makedonije, koji se nalazi u Grčkoj. Shvativši, dakle, navode Fritscha i Hayeka na gornji način, što je na temelju literature, koja mi je bila

pristupačna moguće, mogli bi se navedeni lokaliteti u Istri i Boki Kotor-skoj, na kojima je nazočna trava *Eleusine indica* Gaertn., označiti kao nalazišta novog roda u našoj flori.

CITIRANA LITERATURA

(Literature cited)

- Ascherson, A. und Graebner P.*: Synopsis der mitteleuropäischen Flora, Bd. II, 1, Leipzig, 1898—1902.
Bonnier G.: Flore complète illustrée en couleurs de France, Suisse et Belgique, Tome XII, Paris.
Fiori, A.: Nuova Flora analitica d'Italia, vol. I, Firenze, 1923—1925.
Fritsch, K.: Excursionsflora für Österreich und die ehemals österreichischen Nachbargebiete, Wien und Leipzig, 1922.
Hayek A.: Prodomus Florae peninsulae Balcanicae, Bd. 3, Dahlem bei Berlin, 1933.
Hegi, G.: Illustrierte flora von Mitteleuropa, Bd. I, Wien, 1906.

SUMMARY

THE STANDS OF THE TROPICAL SPECIES *ELEUSINE INDICA* GAERTN. IN THE FLORA OF JUGOSLAVIA

At the end of summer 1955 I found in two stands in Kotor, near the road leading to the village of Muo and in the immediate vicinity of hotel Slavia, the annual grass *Eleusine indica* Gaertn. In the autumn of the same year I herborized the plant in Kaldanija near Umag, while Professor S. Horvatić found this very interesting species in the city of Piran. In all the three stands the plant grows in composition with nitrophile vegetation. The compound of that vegetation is represented by two phytocoenological records.

The discovery of this tropical plant is highly interesting, the more so since it has probably been unknown so far in the flora of Yugoslavia. Comparing the stands reported by Pospichal (1897:52), Ascherson and Graebner (1898—1902:90), Fritsch (1922:685) and Fiori (1923—1925:114) we may conclude that they refer to areas outside Yugoslavia. A comparison of Hayek's report (1933:360), which states that in Macedonia this grass is adventitious, with all other reports concerning the southern part of Yugoslavia, suggests the conclusion that his report refers to Aegean Macedonia (Greece). If this is so, then the presence of the species *Eleusine indica* Gaertn. in localities in Istria and Boka Kotorska may be regarded as findings of a new genus in the flora of Yugoslavia.